

Bruxelles, 3. srpnja 2024.
(OR. en)

11601/24

**PHYTOSAN 166
VETER 87
AGRI 542**

ISHOD POSTUPAKA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Za: Delegacije

Br. preth. dok.: 11022/24 INIT + COR 1

Predmet: Zaključci Vijeća o sufinanciranju fitosanitarnih i veterinarskih programa i hitnih mjera Unije

Za delegacije se u Prilogu nalaze Zaključci Vijeća o Unijinom sufinanciranju fitosanitarnih i veterinarskih programa i hitnih mjera, koje je Vijeće za poljoprivredu i ribarstvo odobrilo na 4037. sastanku održanom 24. lipnja 2024.

PRILOG

Zaključci Vijeća o Unijinom sufinanciranju fitosanitarnih i veterinarskih programa i hitnih mjera

1. Program jedinstvenog tržišta finansijski je instrument Unije za potporu mjerama država članica kojima se, među ostalim, osigurava visoka razina zdravlja životinja i bilja u Europskoj uniji. Posljednjih se godina države članice suočavaju sa znatno smanjenom stopom sufinanciranja Unije za vlastite programe veterinarske i fitosanitarne kontrole i iskorjenjivanja u odnosu na prethodne godine. Države članice smatraju da to utječe na postizanje ciljeva politike Unije u pogledu visoke razine zdravlja životinja i bilja.
2. Belgijsko predsjedništvo stoga je odlučilo procijeniti učinak tog smanjenja sufinanciranja u kombinaciji s općim povećanjem troškova posljednjih godina putem upitnika koji su upućeni Radnoj skupini za životinje i veterinarska pitanja (direktori veterinarskih uprava) i Radnoj skupini za bilje i pitanja biljnog zdravstva (direktori uprava za biljno zdravstvo).
3. Nacrt zaključaka Vijeća naveden u Prilogu ovoj napomeni temelji se na ishodima tih upitnika i posljedičnim raspravama dviju navedenih radnih skupina te je dobio potporu svih delegacija na razini radnih skupina¹.
4. S obzirom na navedeno, Odbor stalnih predstavnika (dio 1.) poziva se da:
 - a) potvrди suglasnost s tekstrom Zaključaka kako je naveden u Prilogu ovoj napomeni;
 - b) preporuči Vijeću da odobri Zaključke kako su navedeni u Prilogu ovoj napomeni.

¹ Sastanak savjetnika/atašea (AGRI – veterinarni, fitosanitarni) 10. lipnja 2024., nakon čega je uslijedilo neformalno savjetovanje (WK 8338/2024).

Zaključci Vijeća

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE

1. NAGLAŠAVAJUĆI da je održavanje visoke razine zdravlja životinja i bilja ključno za Uniju jer to ima ključnu ulogu u ljudskom zdravlju, sigurnosti i zaštiti hrane, bioraznolikosti i gospodarskom blagostanju Unije.
2. NAGLAŠAVAJUĆI da je potpora zdravlju bilja i životinja presudna za poljoprivredni sektor i ISTIČUĆI da je učinkovito upravljanje zdravljem životinja i bilja, uključujući mjere nadzora i iskorjenjivanja, ključno za sigurnost uvoza i unutarnjeg tržišta te za zaštitu izvoza.
3. ISTIČUĆI da povećana prijetnja od organizama štetnih za bilje i bolesti životinja koja proizlazi iz kretanja putnika, klimatskih promjena i sve veće globalne trgovine povećava rizik od negativnog utjecaja na zdravlje bilja i životinja.
4. NAGLAŠAVAJUĆI da su sprečavanje i rano uočavanje mogućih pojava organizama štetnih za bilje i izbijanja bolesti životinja od iznimne važnosti jer su mjere iskorjenjivanja povezane s višim troškovima, uključujući financijske troškove i troškove povezane s učincima na zdravlje ljudi, okoliš, ekosustave i društvo te negativnim učinkom na percepciju javnosti.
5. PODSJEĆAJUĆI na to da je godišnja stopa sufinanciranja fitosanitarnih i veterinarskih programa te hitnih mjera sredstvima Unije smanjena za 60 % za razdoblje od 2023. do 2027. zbog preraspodjele proračunskih sredstava koji su ranije dodjeljivani takvim programima za rješavanje nepredviđenih sanitarnih kriza.

6. ISTIČUĆI da su smanjen opseg i stopa sufinanciranja Unije (štetni organizmi/bolesti koji su prihvatljivi za sufinanciranje), kao i povećani troškovi, utjecali na sposobnost fitosanitarnih i veterinarskih službi da provedu učinkovit nadzor kako bi se postigli ciljevi prevencije i ranog uočavanja.
7. ISTIČUĆI potrebu za smanjenjem administrativnog opterećenja koje proizlazi, primjerice, iz upravljanja bespovratnim sredstvima Unije za sufinanciranje i koje zbog smanjenog iznosa sufinanciranja Unije čini još nerazmijerniji dio bespovratnih sredstava.
8. ISTIČUĆI kako je ključno da nadležna tijela imaju na raspolaganju dosta financijske i ljudske resurse za obavljanje potrebnih zadaća, uzimajući u obzir širok raspon i složenost zadaća u području zdravlja bilja i životinja u okviru pristupa „Jedno zdravlje”.

Zdravlje bilja

9. NAGLAŠAVAJUĆI važnost Uredbe (EU) 2016/2031 o zaštitnim mjerama protiv organizama štetnih za bilje kojom se nastoji spriječiti ulazak karantenskih štetnih organizama i novih organizama štetnih za bilje u EU-u i njihovo širenje unutar EU-a.
10. NAGLAŠAVA da su sprečavanje i rano uočavanje mogućih pojava organizama štetnih za bilje od iznimne važnosti, posebno u pogledu prioritetnih štetnih organizama koji predstavljaju najozbiljnije gospodarske, okolišne i društvene prijetnje zemljama EU-a.
11. DODATNO NAGLAŠAVA da je nadzor i upravljanje pojavama karantenskih organizama štetnih za bilje posebno zahtjevno i vrlo složeno jer obuhvaća oko 400 karantenskih štetnih organizama i skupina štetnih organizama Unije u širokom rasponu biljnih vrsta i biljnih proizvoda koji se nalaze u raznovrsnom okolišu (šume te poljoprivredna i urbana područja).

12. ISTIČE da je provedba novog režima biljnog zdravstva dovela do znatnog povećanja zadaća i radnog opterećenja za države članice, posebno u pogledu mjera nadzora i iskorjenjivanja.
13. NAGLAŠAVA da je Unijino sufinanciranje fitosanitarnih programa i hitnih mjera ključan dio novog režima biljnog zdravstva i Programa jedinstvenog tržišta te neophodan element za postizanje njegovih ciljeva.
14. PREPOZNAJE u tom pogledu važnost provedbe kvalitativnih i kvantitativnih nadzora organizama štetnih za bilje, osobito za prioritetne štetne organizme, i DUBOKO JE ZABRINUTO da se učinak smanjenog opsega i stope sufinanciranja sredstvima Unije već osjeća i da bi mogao ugroziti cilj ranog uočavanja, te da ispunjavanje obveza koje proizlaze iz postojećeg zakonodavstva i programa u području zdravlja bilja postaje sve teže.
15. NAGLAŠAVA da potpora zdravlju bilja znači i potporu poljoprivrednom sektoru jer se ukida ili smanjuje potreba za borbom protiv novih štetnih organizama ili karantenskih štetnih organizama te se stoga poljoprivrednicima omogućuje bolja provedba integrirane zaštite bilja.

Zdravlje životinja

16. PODSJEĆA na to da je mehanizam za sufinanciranje veterinarskih programa i hitnih mjera uspostavljen već dugi niz godina i da se pokazao korisnim jer se koristio za iskorjenjivanje niza bolesti u nekoliko država članica i za poboljšanje zdravlja životinja u pogledu mnogih drugih bolesti.
17. NAGLAŠAVA da je održavanje visoke razine zdravlja životinja važan cilj EU-a jer to ima značajnu ulogu u ljudskom zdravlju zbog borbe protiv zoonotskih bolesti, poboljšanja sigurnosti hrane i sigurnosti opskrbe hranom, ali i zbog smanjene potrebe za liječenjem antimikrobnim sredstvima, a time i smanjenog rizika od antimikrobne otpornosti.

18. NAPOMINJE da je smanjenje opsega i stope sufinanciranja već utjecalo na postizanje visoke razine zdravlja životinja u nekim državama članicama jer su time dodatni troškovi prebačeni na poljoprivrednike i nadležna tijela, prisiljavajući ih da odrede nove prioritete programa za zdravlje životinja, te PREPOZNAJE da je sposobnost nekih država članica da spriječe i kontroliraju bolesti koje nisu obuhvaćene kategorijama A i B također pod pritiskom.
19. PREPOZNAJE da sve države članice očekuju još negativniji učinak na buduće zdravlje i dobrobit životinja.
20. PONAVLJA svoju zabrinutost zbog trenutačnog radnog i administrativnog opterećenja za države članice.
21. SNAŽNO NAGLAŠAVA da ispunjavanje obveza koje proizlaze iz postojećeg zakonodavstva i programa o zdravlju životinja postaje zahtjevnije zbog rizika od nemogućnosti pružanja odgovarajućeg financiranja na razini EU-a i država članica te NAGLAŠAVA da bi to moglo dovesti do smanjene ujednačenosti zdravlja životinja diljem EU-a.

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE STOGA

22. POZIVA Europsku komisiju da, poštujući gornje granice u višegodišnjem finansijskom okviru Unije[...], razmisli o razini i načinu financiranja fitosanitarnih i veterinarskih programa i hitnih mjera tako da ono:
 - a) bude razmjerno resursima potrebnima za postizanje ciljeva režima zdravlja bilja i životinja;
 - b) također pruža dovoljno fleksibilnosti kako bi se uzele u obzir krizne situacije koje proizlaze iz iznenadnih pojava organizama štetnih za bilje i izbijanja bolesti životinja;
 - c) uzme u obzir znatno povećanje troškova osoblja i laboratorijskih analiza koje je najavljeno.

23. POZIVA Europsku komisiju da istraži načine za poboljšanje upravljanja fitosanitarnim i veterinarskim programima i hitnim mjerama koje sufinancira Unija u okviru Programa jedinstvenog tržišta (potprogram prehrambenog lanca) te za smanjenje administrativnog opterećenja, osobito:
- a) usklađivanjem postupka podnošenja zahtjeva za bespovratna sredstva za sufinanciranje sredstvima Unije s drugim zahtjevima u pogledu izvješćivanja;
 - b) kritičkom provjerom, u bliskoj suradnji s državama članicama, informacija potrebnih za postupak podnošenja zahtjeva za bespovratna sredstva Unije kako bi se smanjila razina detaljnosti tih informacija i poboljšala njihova usklađenost s praksom;
 - c) osiguravanjem pravodobne komunikacije o promjenama u sustavu i o mogućim promjenama u proračunu;
 - d) pojednostavljenjem postupka tog dijela sufinanciranja sredstvima Unije, na primjer tako da platforma za podnošenje zahtjeva bude pristupačnija korisnicima te uspostavom potpunih i lako dostupnih smjernica, uzimajući u obzir da se taj postupak primjenjuje na izravna bespovratna sredstva državama članicama za razliku od sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava konkurentskeim subjektima.
24. POZIVA Europsku komisiju i države članice da nastave istraživati učinkovitije i ciljane načine suradnje među državama članicama kako bi se povećala učinkovitost mjera za sprečavanje organizama štetnih za bilje i bolesti životinja, primjerice provedbom zajedničkih politika cijepljenja za zdravlje životinja ili poticanjem suradnje između država članica u području nadzora zdravlja bilja te kako bi se povećala učinkovitost njihova upravljanja iskorjenjivanjem i suzbijanjem.